

Kampaň UdrŽITELNÉ Brno: postřehy z práce s političkami a politiky

Co se dozvíte

V této případové studii se zaměřujeme na průběh kampaně za klimaticky šetrný územní plán v Brně. Zaměřujeme se na práci s političkami a politiky – na jejich vyburcování k jednání s námi skrze happeningy, média a konfrontační posty na sociálních sítích. I přes zatím nerozlišitelný úspěch či neúspěch kampaně, se nám tyto nástroje velmi osvědčily.

Kontext

Jako sociálně-ekologická nevládní organizace pracujeme na základě přesvědčení, že ekologické a sociální problémy mají společné příčiny a důsledky a s ohledem na to je potřeba je také řešit. Cílem všech našich aktivit je ukázat, že změna společnosti založená na respektu k lidem, mimolidským bytostem přírodě je možná a musí vycházet především zdola. Jedním z cílů NESEHNUTÍ je podpora účasti veřejnosti na plánování a rozhodování o záměrech a projektech, které mohou ovlivnit životní prostředí. Po zveřejnění návrhu nového územního plánu města Brna v roce 2020, který dostatečně nereagoval na klimatickou krizi, jsme spustili kampaň UdrŽITELNÉ Brno. Ve spolupráci s odborníky a odborníky jsme připravili balíček opatření, která zlepší prostředí pro život v Brně a zároveň umožní městu snížit emise skleníkových plynů. Za podpory veřejnosti jsme se tato opatření snažili přiblížit političkám a politikům a prosadit je do nového územního plánu. I přes absolvovaná množství schůzek se zástupkyněmi a zástupci města Brna a přes veškeré jejich sliby se do upraveného návrhu dostal zatím pouze jeden bod. V této případové studii bychom se rádi zaměřili především na zkušenosti s prací s političkami a politiky v této kampani.

Klíčové momenty

V rámci kampaně se NESEHNUTÍ stalo zástupcem veřejnosti, od které získalo značnou podporu. Společně s dalšími zástupci veřejnosti jsme podali obsáhlou námitku včetně návrhu regulativů chránících životní prostředí a klima ve městě. V průběhu celé kampaně probíhaly lobby schůzky se zástupci města i koordinační schůzky se zástupci brněnských občanských iniciativ. Jako spojence/protivníky jsme stanovili Kancelář architekta města Brna (zpracovatelka), Odbor územního plánování a rozvoje (pořizovatel), Magistrát (politická reprezentace). Jako terče jsme vybrali prvního náměstka primátorky pro oblast bytovou, zdraví, prorodinnou politiku a zdravé město Petra Hladíka a radního pro územní plánování Filipa Chvátala.

V den zahájení kampaně jsme na Twitteru zveřejnili příspěvek, který oznamoval zahájení sběru podpisů pod námitku k návrhu ÚP a možnosti zasílání námi připravené připomínky a otevřeného dopisu s apelem na potřebu klimaticky šetrného územního plánu skrze kampaňový web. V tweetu jsme označili Petra Hladíka, který sám příspěvek sdílel, vyjádřil nám podporu a ihned si s námi domluvil schůzku. Tento krok se nám tedy velmi osvědčil. Na schůzkách s jednotlivými zástupkyněmi a zástupci města jsme se dozvěděli neopodstatněné obavy, že námi navrhovaná opatření jsou podrobnost územního plánu. Často také z jejich strany docházelo k přehazování odpovědnosti na jiné orgány města.

Při příležitosti prvního veřejného projednání jsme uspořádali protestní alegorický průvod městem směrem k místu, kde jednání probíhalo. Téma ÚP je obecně velmi těžké zatraktivnit tak, aby o něm psala média. Nicméně, tento akt měl velmi dobré mediální pokrytí, což společně s dalším konfrontačním tweetem odstartovalo další vlnu jednání. Tato jednání však většinou působila jako směsice přitakávání na jedné straně a výčtu neopodstatněných důvodů, proč je těžké taková

opatření do územního plánu implementovat na straně druhé. Vždy nám však bylo přislíbeno, že alespoň část našich připomínek bude zpracována.

V roce 2021 byl připravovaný územní plán projednáván hned dvakrát. V květnu byl zveřejněn upravený návrh ÚPmB, v červnu následovalo v pořadí již druhé veřejné projednání. NESEHNUTÍ na jaře 2021 navázalo na své dosavadní aktivity v kampani. Po zveřejnění upraveného návrhu na jaře 2021 jsme ve spolupráci s odbornictvem prostudovali změny v ÚP, podle toho přeformulovali naši námitku a začali se sběrem podpisů pod zmocnění zástupkyně veřejnosti, abychom mohli námitku opět podat.

Kromě aktivního sběru podpisů jsme pokračovali v kampani směrem k veřejnosti. Aktualizovali jsme kampaňový web www.udrzitelnebrno.cz, přes který mohla veřejnost podpořit námi navrhovaná opatření, vytvářeli jsme obsahy na sociální sítě, aby se web dostal k co nejvíce lidem, komunikovali s novinářstvem a jednali s městem a úřednictvem o nové podobě našich návrhů s důrazem na ochranu maloplošné zeleně a podporu pěší a cyklo dopravy. Velmi se osvědčilo soustředit online komunikaci na jedno konkrétní opatření. Pro veřejnost to bylo srozumitelnější a přehlednější. Při druhém veřejném projednání jsme proto spustili PR kampaň #chcibýtvlánu na podporu ochrany maloměstské zeleně.

Sám Chvátal i lidé z OÚPRu se při schůzkách zmiňovali, že kampaň zaregistrovali a na základě toho si vyžádali naši rešerši maloplošné zeleně, která byla pohlcená jiným typem ploch a de facto ztratila ochranu. V návaznosti na to slíbili, že se k zeleni bude vypracovávat mnohem podrobnější plán a přizvou nás k jeho tvorbě a komentování.

Rovněž jsme se koordinovali s brněnskými občanskými iniciativami (BOI), z nichž velká většina byla nespokojená s nezpracováním svých námitek a připomínek do návrhu. Po konzultaci s právníkem jsme proto vytvořili podklad pro budoucí žalobu, který iniciativy (včetně NESEHNUTÍ) zapracovaly do svých námitek. Dokument zdůrazňoval vágnost, flexibilitu a nezávaznost ÚP a rizika s tím spojená. V rámci druhého veřejného projednání vzniklo na 30 zástupkyň veřejnosti, které podávaly své námítky.

Po jednáních s městem jsme opět dostali příslib zpracování části námi navrhovaných opatření, ale po zkušenosti z posledního projednání, kdy se jen zanedbatelná část našich opatření promítla do návrhu ÚPmB, jsme se již na tyto přísliby příliš nespolehali. I přes veškerou snahu a jednání se z kampaně UDRŽITELNÉ Brno do upraveného návrhu dostal jen jeden bod. Součástí ploch dopravní infrastruktury je nyní nově i využití pro pěší a cyklistickou dopravu. Řada dalších témat se však do upraveného návrhu také promítla. Vznikly například nové formulace zaměřené na ochranu zeleně na veřejných prostranstvích či na ochranu vnitrobloků, na podporu parkování v podzemí či v budovách místo na ulici. Rovněž se v návrhu objevily nové zmínky o cyklistické dopravě. Vše je ale definováno velmi vágně a nezávazně, takže tyto změny v praxi mohou mít jen malý nebo žádný dopad.

V červnu 2022 měl být nový ÚPmB schválen. S BOI jsme již předem spolupracovali na potenciální společné žalobě, kterou bychom podali po schválení. Důvodem je to, že město nepřistupuje k veřejnosti s respektem, nerespektuje jejich připomínek a námitek a nepřikládá dostatečně velkou váhu klimatické krizi. Ke schválení však nedošlo. Zřejmě i díky hrozbě žalobou a množstvím připomínek nespokojených občanů a občanek. Návrh byl vrácen k dalšímu přepracování bez dalších jasných termínů.

Chceme znovu, jako to soustavně děláme už od roku 2020, apelovat na Kancelář architekta města, aby v návrhu plánu zohlednila opatření na zmírňování změn klimatu a přizpůsobení se jim. Ta jsou totiž v současnosti naprosto neúměrná velikosti krize, kterou zažíváme teď a tady.

No a co si z toho odnášíme? Jako nástroj pro získání pozornosti a vůle ke schůzkám se nám osvědčila práce s médii a označování politiků a političek v konfrontačních příspěvcích na sociálních sítích – především na Twitteru. Při práci s médii se nám vyplatilo nepořádat tiskové konference a rozesílat tiskové zprávy, nýbrž navazovat osobní vztahy s novinářstvem a zvat je na schůzky. Kreativní happeniny zajistí dobré mediální pokrytí a přispějí k udržení energie a jako prevence vyhoření v týmu. Do budoucna nám přijde přínosné co nejvíce zúžit téma tak, aby bylo lépe komunikovatelné a uchopitelné. Je to jedna z věcí, na kterou jsme měli vliv a mohli jsme se jí zhostit lépe.

[Chcete vědět víc?](#)

Web NESEHNUTÍ: www.nesehnuti.cz

Kampaňový web: www.udrzitelnebrno.cz

[Oblast/kategorie](#)

Advokační/watchdogová kampaň

[Klíčová slova](#)

Advokační kampaň, územní plánování, Brno, klimatická krize